

**СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ**

СРП

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093

E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

- Н/р проф. др Жарку Обрадовићу, министру просвете
- Н/р г-ђи Бојани Митровић, помоћници министра просвете задуженој за финансије
- Н/р мр Зорану Костићу, помноћнику министра за инспекцијске, надзорне послове и школске управе
- Председнику синдиката, свима

ПРЕКОВРЕМЕНИ РАД НИЈЕ ПРЕМИНУО

Поштовани,

У више наврата смо Вас упозоравали на рокове неопходне да се донесу подзаконска акта којима се уређује питање норме наставника, васпитача и стручних сарадника, као и Правилника о цени услуга у основној, односно средњој школи. Нажалост, то није до дана данашњег учињено, иако су сви и законом прописани рокови одавно прошли. На тај начин школе функционишу по принципу како се ко снађе и како ко разуме и тумачи Закон о основама система образовања и васпитања, као и на основу конфузних повремених тумачења која стижу из Министарства.

Јасно је само једно – да је на снази Закон о основама система образовања и васпитања из септембра **2009.** године, као и да су још увек важећи Правилници о педагошкој норми свих облика образовно-васпитног рада наставника и стручних сарадника у средој школи („Сл. гласник РС“ – „Просветни гласник“ бр. **1/92, 23/97** и **2/2000**), Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Сл. гласник РС“ – „Просветни гласник“ бр. **2/92, 2/2000**), Правилник о цени услуга средње школе („Сл. гласник РС“ бр. **35/93**) и Правилник о мерилима за утврђивање цене услуга у основној школи („Сл. гласник РС“ бр. **42/93**). Самим тим, произвољна тумачења и натурање погрешног става да у школама не постоји прековремени рад, као и да се тај рад неће (не може) платити су нетачна, пошто Законом о основама система образовања и васпитања није регулисано ово осетљиво питање, већ се на њега има применити Закон о раду, као и Посебан колективни уговор.

Према важећим правилницима, сваки рад за наставника оптерећеног са **20** часова непосредног рада са ученицима + **4**, односно за наставнике српског и математике (**18+2**) часова +**4** је прековремени рад и као такав мора бити исказан и плаћен, тим пре што је у мрежи школа велик број малих школа са малим бројем одељења, па није могуће, уколико се не дели одељење на два или, не дај боже, више наставника „наместити“ норму да наставник српског и/или математике има тачно **18** часова, већ он може имати, примера ради, **16** или **20**, или неку сличну комбинацију часова. У том случају, тим наставницима свакако се појављује додатно оптерећење веће од **100** процентног рада, па самим тиме он ради прековремено и има право да му се то и плати.

Неслужбена тумачења из вашег Министарства да нигде у Закону не пише да се часови у одељењу не могу поделити на два наставника сматрамо, у најмању руку, необичним, а у сваком случају непедagoшким и досад незабележеним случајем. Али, ако Министарство сматра то за решење, нека то и напише. О овоме је расправљало Председништво СрпС-а које је и донело Одлуку да у случају да се за обављени, а неисплаћени прековремени рад закину наше колеге и наши чланови, организује штрајк. Стога Вас још једном најозбиљније упозоравамо да још једном размотрите овај проблем и да у преговорима нађемо за њега решење.

СрпС инсистира, из педагошких разлога, да се часови у одељењу не деле на више наставника, тим пре што се ради о категорији запослених који су, у правилу, дефицитарни на тржишту радника у просвети (математичари), па би увођење другог наставника на део норме уствари било увођење, у правилу, нестручног наставника. О последицама оваквог безумља излишан је сваки коментар. У том случају Синдикат захтева да се тим наставницима, уз решење о 40-часовном радном времену, изда и решење о прековременом раду и, наравно, тај рад плати по Закону и Колективном уговору.

Уколико Министарство не пристане на такав начин организовања наставе, СрпС захтева да се наставницима примљеним на 100% норме осигура управо 100% норма – ни мање, ни више, а да се за преостале часове проведе законом утврђени поступак. За штетне последице тога, одговорност искључиво сноси Министарство. При том, посебно упозоравамо да ће овај модел више коштати Министарство просвете, пошто ће тако доведеним наставницима морати платити и рад и доприносе и порезе у пуном износу, а вероватно и трошкове превоза, а све да би се „стекао каиш“ тамо где то не треба – платило стварни, али по Министарству непостојећи прековремени рад. На другој страни, не желимо бити злуради, али морамо и овом приликом напоменути да је Министарство било широке руке када је требало збринути оне који су делом или у потупности крајем августа и почетком септембра били евидентирани као вишкови, односно радници са умањеном нормом и када је плаћало и пристало да плаћа чак и измишљене послове.

Како на терену постоје бројни притисци на директоре који онда врше притисак на запослене да би се, или милом, или силом, поједине категорије наставника приволеле да раде прековремено, а да им то истовремено не буде и плаћено, захтевамо хитан пријем у Министарству и проналажење адекватног решења за овај проблем. Уцене типа – нећете добити плату за октобар, ЦЕНУС неће проћи, доћи ће људи са улице који ће вас потиснути на следећем бодовању, позивање на локал-патриотизам и свест,... су потпуно ирелевантне и неће проћи, јер је Министарство показало да је недоследно и да му је једино битно да се замишљена буџетска средства не увећају, без обзира на стварно стање. У противном, Синдикату једино што преостаје је да организује штрајк, а да оштећене колеге узме у заштиту и пред надлежним судовима за њих избори да им се оно урађено и извршено и плати.

У очекивању позива на састанак на коме би покушали пронаћи решење за „прековремени рад“, срдачан синдикални поздрав!

Београд, 26.10.2010.год.

проф. Хаши Здравко М. Ковач
генерални секретар СрпС-а

У прилогу: Мишљење правне службе Синдиката о прековременом раду у образовању

ПРЕКОВРЕМЕНИ РАД У ПРОСВЕТИ

Питање прековременог рада у просвети није регулисано нити једном одредбом Закона о основама система образовања и васпитања, тако да се на ова питања има применити Закон о раду и одредбе ПКУ.

Чланом 135. став 1. Закона прописано је да школа може закључити уговор о извођењу наставе за највише 30 одсто од пуног радног времена са лицем запосленим у другој установи или другог послодавца, **у случајевима из члана 132. став 1. овог Закона.**

Чланом 132. став 1. Закона је регулисано засновање радног односа на одређено време. То практично значи да када се ради о обављању послова **до 30 посто пуног радног времена може се, уместо заснивања радног односа, примити запослени из друге установе, без заснивања радног односа, закључењем уговора о извођењу наставе.** Из овога произилази да, уколико се ради о више од 30 одсто, онда се има применити одредба о заснивању радног односа на одређено време.

Рад запосленог из друге установе у школи по својој правној природи није прековремени рад из члана 53. Закона о раду, већ се ради о допунском раду из члана 202. Закона о раду јер је ту садржана одредба да такав рад може износити највише до 1/3 пуног радног времена. Према томе одредба чл.135. не регулише прековремени, већ допунски рад. Запослени са пуним радним временом, који ради у другој установи до 30 одсто пуног радног времена не ради прековремено (јер тај рад може трајати највише 8 часова недељно, дакле 20 одсто пуног радног времена), већ се бави допунским радом, а висина накнаде се одређује уговором и није прописана законом. О прековременом раду, у смислу члана 53. Закона о раду може се говорити само у случају када запослени такав рад обавља у својој организацији у којој је у радном односу, у трајњу дужем од 8 сати, али не дуже од 8 сати недељно. Минимална цена тог рада је прописана чл. 108. ст.1. тач. 3 Закона о раду.

Из овога је очигледно да члан 135. Закона не регулише прековремени рад и не може се применити на прековремени рад, нити значи забрану прековременог рада за запосленог са пуним радним временом, а још мање значи да се такав рад не треба платити на начин који је прописан Законом о раду и КУ.

Члан 136. Закона говори о норми, о пуном и непуну радном времену, као што Закон о раду говори о пуном радном времену, непуну, скраћеном, у чл. 50-52, а у посебном члану 53. дефинише прековремени рад. Како члан 136. не садржи нити једну одредбу о прековременом раду, као ни члан 135. једино се може закључити да се на прековремени рад у просвети примењују одредбе Закона о раду. Чланом 136. ст. 1. тач. 1. практично није дирана норма од 20 часова наставе из старог Закона само је додато и 4 часа других облика непосредног образовно-васпитног рада којих није раније било у Правилнику о норми и стари Закон то није помињао. То значи да наставник може имати **највише 20 часова наставе у оквиру пуне норме, уколико му се додају још неки часови наставе преко 20 часова (или 18+2), то је ПРЕКОВРЕМЕНИ РАД.**

Тумачење да је у просвети забрањен прековремени рад, а дозвољен рад другог наставника из друге школе са пуним радним временом до 30 одсто значио би неравноправан третман запосленог у установи који то не може радити, али може онај из друге установе иако и он има пуно радно време. Поједностављено, то значи да у својој школи не могу радити прековремено, али могу у другој, што би заиста било идиотски.